

Rửa "Đít" Cho Người

Con Cò

Tôi đã rửa đít cho bà Vợ Alzheimer suốt 5 năm mới được gọi là "Người Chồng Lương Thiện" nhưng chỉ rửa đít một lần cho một ông bạn mà được vinh thăng "Người Cao Thượng". Chuyện này liên hệ tới ông bà thông gia của tôi (con gái út của họ lấy con trai trưởng của tôi), ông Nguyễn Khắc Chính và bà Nguyễn Xuân Lan, nên tôi cần nói qua tiểu sử của hai người này.

Ông Nguyễn Khắc Chính sinh năm 1922 (hơn tôi một con giáp) tại làng Thần Phù, huyện Yên Mô, tỉnh Ninh Bình. Lúc thiếu thời, ông học trường nhà dòng của tỉnh Thanh Hóa do một cố đạo người Pháp làm hiệu trưởng. Từ năm 12 tuổi ông là con nuôi duy nhất của vị cố đạo này. Ông Trần Kim Tuyến (sau này đỗ bác sĩ nhưng không hành nghề y mà làm giám đốc sở tinh báo của Đệ Nhất Cộng Hòa VN, dưới quyền điều khiển của ông Ngô Đình Nhu) là bạn thân lâu năm với ông và cùng tốt nghiệp trung học với ông ở trường nhà dòng này.

Cuối thập niên 1950, do bác sĩ Tuyến đề cử, ông được ông Ngô Đình Nhu bổ nhiệm chức giám đốc báo chí phủ Tổng Thống. Ông giữ chức này không lâu thì bị ông Nhu cách chức vì ông khuyên ông Nhu nên để đích thân TT Diệm (chứ không nên thay mặt TT Diệm) sang Campuchia đáp lễ Quốc vương Sihanouk đã thăm viếng Saigon trước đó mấy tháng. Ông giải thích rằng tuy vai trò của ông Nhu rất quan trọng trong chính phủ của ông Diệm nhưng chức vụ chỉ là cố vấn, không có tư thế ngoại giao của Tổng Thống để đáp lễ một Quốc Vương. Ông cũng trình với ông Nhu rằng địa thế của Campuchia tối quan trọng cho an ninh của Việt Nam Cộng Hòa.

Sau khi bị cách chức, ông hành nghề Luật Sư cho đến khi Saigon thất thủ. Năm 1968 ông đoạt giải nhất trong cuộc thi văn chương mà nước Nhật đặt ra cho Thế Vận Hội Đông Kinh kỳ ấy (Ông viết bài ấy bằng tiếng Pháp cho nên ông có tên trong hội văn bút Pháp Quốc). Cuối năm 1975, ông tham gia trong ban lãnh đạo của vụ nổi loạn ở Nhà Thờ Vinh Sơn và bị Việt Cộng kết án 17 năm khổ sai. Hội Văn Bút Pháp đã nhiều lần can thiệp xin giảm án cho Ông nhưng Ông vẫn ở tù đủ 17 năm không thiếu ngày nào. Năm 1993 ông được bà Xuân Lan bảo lãnh sang cư ngụ tại Maryland và tích cực hoạt động lâu dài cho Chính Phủ Lâm Thời Việt Nam của Nguyễn Hữu Chánh. Năm 2015 bệnh multiple myeloma của ông trở nặng và ông qua đời ngày 24 tháng 9 năm 2016 ở tuổi 94.

Bà Nguyễn Xuân Lan sinh năm 1932 tại miền Nam và tốt nghiệp cử nhân văn khoa tại trường Đại Học Sorbonne bên Pháp năm 1955. Bà trúng cử Dân Biểu Quốc Hội Lập Hiến rồi chuyển sang Quốc Hội Lập Pháp của Đệ Nhất Cộng Hòa Việt Nam và là thư ký đặc biệt của bà Ngô Đình Nhu cho đến ngày hai ông Diệm và Nhu bị ám sát. Bà là người duy nhất chứng kiến giờ phút chót của bang giao Cabot Lodge - Ngô Đình Diệm: ngày 31-10-1963, ông Lodge vào dinh Độc Lập gặp ông Diệm lần chót và bà là thông dịch viên. Ngay sau giờ phút gặp gỡ đó, bà đã đoán rằng ông Diệm khó thoát chết (lúc tiễn chân ông Lodge ra xe bà hỏi:

- Thưa Ông Đại Sứ, Ông có thể làm gì để giúp Tổng Thống của tôi?

Ông Lodge lạnh lùng trả lời:

-Tôi sẽ làm hết sức của tôi để giúp cho nước Việt Nam.

Đầu năm 1964, để giúp Bà thoát khỏi nanh vuốt của Hội Đồng Quân Nhân Cách Mạng, ông Lodge cấp cho bà một học bổng đi UCLA học về ngành giáo dục. Bà trở về nước dạy bán thời gian ở các Đại Học Đà Lạt và Huế cho đến khi Sài Gòn thất thủ. Năm 1978, sau 2 lần vượt biên thất bại (trong khi chồng ở tù), cuối cùng bà đưa được 3 đứa con gái sang Mỹ và đào tạo thành một nha sĩ, hai bác sĩ. Đứa con gái út, Nguyễn Thuần Phương, là con dâu cả của tôi và hiện thời là Associate Professor ngành Radiology của University of West Virginia. Bà bắt đầu bị Alzheimer từ năm 2013 và tới bây giờ thì đã quên khá nhiều và đã đi lạc nhiều lần.

Vào Đề

Ngày 17 tháng 9 năm 2016 tôi lái xe tới Silver Spring, Maryland thăm ông Chính vì nghe tin ông đang nguy kịch. Quãng đường từ nhà tôi tới nhà ông dài 25 miles và cần từ 45 phút tới 1.5 giờ lái xe tùy theo tình trạng giao thông. Tôi khởi hành lúc 11.30 AM và tới nơi lúc 12.30 PM. Bà Xuân Lan ra mở cửa cho tôi. Bà nhìn tôi trừng trừng rồi nói lớn với giọng muốn đuổi khách lạ mặt:

- Tôi không quen biết ông!".

Tôi không ngạc nhiên chút nào vì biết rõ mức độ Alzheimer của Bà. Tôi nói chậm rãi:

- Tôi là Bác Sĩ Bảo, bố của Lộc, bố chồng của Thuấn Phương đây! tôi tới thăm Chị và Anh Chính Bà cần chừng 5 giây để hồi tưởng rồi, với cùng một giọng lớn như trước, Bà nói:
 - Đến đúng lúc quá! Anh Chính đang chờ Anh ở trên lầu".

Trong lúc bước lên thang lầu, tôi nghĩ rằng bà đã quên lối ngoại giao tế nhị cổ hũu của bà. Trước kia, mỗi khi lỡ lời là bà xin lỗi thật khéo chứ không thô thiển như vậy. Nhưng Kim Thanh, con gái thứ 5 của tôi thì nghĩ rằng bà chưa quên mà chỉ xử dụng tài ngoại giao theo kiểu mới, nghĩa là bà nói câu sau với cùng một giọng như đã nói câu đầu để tôi làm tưởng câu đầu như một câu rỡn chơi để mở màn cho câu sau. Có lẽ Kim Thanh nói đúng. Người Alzheimer tuân tự quên ngày tháng, nơi chốn, người thân, trước khi quên tới tài năng của mình. bà chưa quên chồng con thì ắt chưa quên cách ăn nói mềm mỏng, tế nhị của bà.

Tôi bước vào phòng lúc ông Chính đang ăn cháo. Ông múc từng thìa, tuy chậm chạp nhưng chưa làm rớt ra ngoài. Tôi đề nghị dứt cháo cho ông thì ông chỉ nhờ tôi nâng tô cháo cho ông tự dứt vào miệng. Ông mới ăn được 3 thìa thì bà bung vào phòng một cái đĩa trên có một trái quít đã bóc vỏ và nói với tôi rằng:

- Trái quít này là tôi mời Anh. Anh có nhiệm vụ giúp anh Chính ăn hết tô cháo đó. Tôi mệt lắm rồi. Tôi cần đi ngủ.

Nói xong Bà bước ra khỏi phòng đi vào phòng của Bà ở bên cạnh, rồi đóng cửa lại. Chừng 2 phút sau tôi thấy bà mở cửa phòng bà, đi vào phòng của chúng tôi, nói nguyên văn câu trên rồi lại trở về phòng của mình.

Trong vòng 15 phút bà lặp lại 4 lần như vậy! Ông Chính lắc đầu thở dài, giọng chán nản:

- Tuổi già thê thảm thật! Mỗi người một căn bệnh!

Phải mất nửa giờ ông Chính mới ăn hết tô cháo. Ông nhăn mặt nhiều lần trong lúc ăn. Tôi hỏi ông có cần uống thuốc chống đau không thì ông lắc đầu nói rằng ông chỉ mót đi cầu thôi. Tôi nâng ông dậy định đỡ ông vào phòng tắm nhưng ông từ chối, nói rằng người giúp việc sẽ tới chừng 2 giờ nữa. Thế là có một cuộc tranh cãi kịch liệt giữa ông Chính và tôi. Dưới đây là đối thoại của hai chúng tôi:

- Anh cũng gầy yếu như tôi thì làm sao đỡ nổi tôi vào phòng tắm?
- Anh cứ yên chí, tôi trẻ hơn Anh 12 tuổi và không mang bệnh tật gì.
- Xin lỗi. Tôi có thói quen mỗi khi đi cầu xong thì phải rửa đít.
- Thì tôi sẽ rửa đít cho Anh.
- Thông gia đến để uống với nhau chén rượu chứ không phải đến để rửa đít cho nhau.
- Cái duyên uống rượu với nhau của chúng mình đã hết. Bây giờ là thời kỳ của cái duyên rửa đít cho nhau! Anh hiểu điều đó không?

Tới đây thì tôi dùng hết sức bình sinh để nâng ông dậy và diu ông vào phòng tắm. Tôi cởi quần ông ra bất kể ông kháng cự và đặt ông ngồi xuống bàn cầu. Chỉ sau vài giây là phân lỏng tuôn ra ào ào như bất tận. Sự sáng khoái hiện rõ trên nét mặt của ông. Ông trở thành ngoan ngoãn cho tôi rửa ráy trước, sau, mọi kẽ, mọi ngách. Ông cười đùa:

- Anh rửa sạch gấp mười người giúp việc.

Tôi diu ông về phòng, đặt Ông nằm trên giường. Mặt ông tươi như hoa, hồn nhiên như chưa hề mắc bệnh multiple myeloma. Ông kể chuyện huyền thuyên, dòn như pháo rang. Toàn những kỷ niệm cũ cho đến khi ông ngủ thiếp đi. Tôi đắp mền cho ông rồi đóng cửa phòng, đi xuống thang lầu. Kim Thanh đã hẹn tôi từ trước và đang nói chuyện với bà Xuân Lan ở phòng khách. Tôi yên tâm ra về. Lòng thanh thản.

Một tuần sau thì ông qua đời. Theo lời ông dặn, các con ông làm đám tang cho ông thật đơn sơ, giống như tôi đã làm cho ông Cò hai năm trước: không viếng xác, không vòng hoa, không phúng điếu, không cáo phó, không làm lễ trong nhà thờ. Gia đình chỉ gọi Linh Mục Phạm Văn Chinh đã về hưu, em họ của ông Chính, từ Florida về, làm một lễ thật ngắn trong một phòng nhỏ của nhà quán trước khi hỏa táng. Hiện diện chỉ có bà Xuân Lan, 3 đứa con gái, 2 đứa con rể và 4 đứa cháu ngoại. Tôi muốn tham dự nhưng gia đình xin miễn để cho công bằng với nhiều người thân khác (có hàng trăm người muốn tiễn đưa ông, gồm bạn bè, thân thích, đồng nghiệp và đồng chí).

Hai ngày sau lễ hỏa táng, tôi nhận được một cú điện thoại của Linh Mục Chinh lâu chừng nửa giờ. Tôi đã quen ông từ trước. Ông là người cách đây 25 năm đã làm lễ cưới cho Thuấn Phương và Lộc. Ông muốn

chào tôi trước khi bay về Florida và ngỡ lời tiếc không gặp được tôi lần này. Ông dành gần hết thời gian của cuộc điện đàm để ca tụng việc tôi phục dịch ông Chính một tuần trước đó, coi nó như một cử chỉ cao thượng. Ông nói ông đã được các con của ông Chính kể cho ông nghe. Tôi cãi rằng việc đó quá nhỏ mọn để được gọi là cao thượng. Nhưng Linh Mục Chinh nhất quyết cho rằng cái việc mà cả ngàn người khác không làm nổi thì ắt phải cao thượng.

Cám ơn Cha Chinh. Tôi không đồng ý với ông về từ "cao thượng" nhưng không thể cãi tay đôi với ông trong điện thoại. Tôi chỉ muốn biện bạch rằng hôm đó tôi đã không rửa đít cho một ông cựu luật sư danh tiếng. Tôi đã không rửa đít cho một ông cựu giám đốc báo chí Phủ Tổng Thống. Tôi đã không rửa đít cho một người lãnh giải thưởng văn chương của Thế Vận Hội Đông Kinh.. Tôi đã không rửa đít cho một ông cố vấn pháp luật của Chánh Phủ lưu vong. Tôi đã không rửa đít cho một danh nhân để cầu hư danh. Tôi chỉ rửa đít cho một người cần được rửa đít. Người ấy có thói quen phải rửa đít sau mỗi lần đi cầu cho nên đã dốc tàn lực chịu khốn khổ để nhịn đi cầu... Người ấy đã bị tôi cưỡng bức rửa đít và đã sung sướng cực độ sau khi được tôi rửa ĐÍT.

Tôi không dám nhận lời khen "cao thượng" của Cha Phạm Văn Chinh nhưng tôi nhủ thầm rằng: *"Trên đời này, làm một việc "cao thượng" cũng chẳng khó gì! Chỉ cần rửa đít một người cần được rửa đít là được!"*

Ngày 21 tháng 12 năm 2016
Con Cò